
Landsmøtet Sakspapir

Møtedato 04.04.2019-07.04.2019
Ansvarlig Sentralstyret
Saksnummer LM9 05.05-19
Gjelder Utdanningspolitisk plattform

Norsk studentorganisasjon

---

1 **Vedlegg til saken:**

- 2 1. Forslag til utdanningspolitisk plattform.
3 2. Veiledning til ord og uttrykk i utdanningspolitisk plattform.

4 **UTDANNINGSPOLITISK PLATTFORM**

5 **FORMÅL**

6 Landsmøtet tar stilling til og vedtar ny plattform for utdanningspolitikk i Norsk studentorganisasjon
7 (NSO).

8 **SAKSPRESENTASJON**

9 Politiske plattformer utdyper og definerer organisasjonens politikk på avgrensede saksfelt, og skal
10 være i tråd med organisasjonens prinsippprogram. Øvrige politiske vedtak fattet av sentralstyret
11 eller arbeidsutvalget skal være i tråd med de politiske plattformene der disse finnes.

12 I følge NSOs vedtekter kan de politiske plattformene gjelde for maksimum fem år av gangen.
13 Sentralstyret har derfor innstilt på en plattform som, så langt det lar seg gjøre, skal kunne tåle
14 politiske endringer i en uoverskuelig fremtid. Sentralstyret mener det er viktig at formen og
15 detaljgraden i plattformen gjør det mulig for arbeidsutvalget (AU) å manøvrere seg i et skiftende
16 politisk landskap. Derfor er det også viktig at landsmøtet tar stilling til prinsipielle overordnede
17 spørsmål som AU kan ta utgangspunkt i når man diskuterer politiske løsninger i det daglige
18 arbeidet.

19 Sentralstyret har innstilt på en plattform som først og fremst har som formål å plassere ansvar for
20 problemstillinger i UH-sektoren. Det er også viktig for sentralstyret at plattformen skal si noe om
21 hvilke mål NSO skal ha for utdanningspolitikken sin. Det er viktig for sentralstyret at i den grad
22 plattformen skal ta for seg virkemidler i UH-sektoren må disse virkemidlene være knyttet til et mål.
23 Et virkemiddel skal ikke i seg selv være et mål.

24 **Sammenheng med andre politiske plattformer**

25 Utdanningspolitisk plattform tar for seg temaer som overlapper med det politiske innholdet i flere
26 av de andre politiske plattformene i NSO. Sentralstyret oppfordrer derfor landsmøtets delegater om
27 å sette seg godt inn i NSOs øvrige politiske plattformer når dere vurderer det som er foreslått som
28 politikk til denne plattformen. Vi har i den videre presentasjonen i dette saksfremlegget forsøkt å
29 gjøre oppmerksom på hvilke temaer som spesielt er overlappende med andre plattformer.

30 Det at et tema som tas opp i denne plattformen overlapper med innhold i andre plattformer betyr
31 ikke at de eksisterende plattformene legger føringer for hva landsmøtet nå kan vedta i denne
32 plattformen. Her er det til enhver tid sist vedtatt politikk som gjelder. Allerede eksisterende
33 plattformer er derfor ikke til hinder for at landsmøtet kan vedta ny politikk her som er i strid med

34 andre plattformer. I noen tilfeller vil det være helt nødvendig dersom landsmøtet finner at NSO bør
35 gå i en ny politisk retning. Samtidig mener vi at det kan være uheldig dersom det blir for vanskelig
36 å få oversikt over NSOs politikk på tvers av plattformene. Vi ber derfor om at landsmøtet forsøker å
37 se plattformene i noenlunde sammenheng.

38 **VURDERING**

39 **Plattformens innledning**

40 Innledningen er todelt og legger til grunn overordnede prinsipper for NSOs utdanningspolitikk.
41 Innledningen sier noe hva studentens rolle ved utdanningsinstitusjonen skal være. Akademia er i
42 stor grad tuftet på ideen om fri diskusjon og fagkritisk tenkning. Da er det et viktig poeng at
43 studenten blir inkludert, og sett på som en viktig bidragsyter, i de faglige debattene - allerede fra
44 studiestart av. Sentralstyret mener at samspillet mellom forskning, utdanning, innovasjon og
45 formidling skal prege all virksomheten ved utdanningsinstitusjonene.

46 **Kapittel: opptak**

47 Opptak til høyere utdanning er også omtalt i NSOs politiske plattform om likestilling, inkludering og
48 mangfold i høyere utdanning. Av den grunn behandles for eksempel ikke kjønnskvotering i denne
49 plattformen, da det tematisk sett faller inn under likestilling og mangfold.

50 Det mest grunnleggende med forslaget til politikk på dette området handler om at det alltid skal
51 være generell studiekompetanse som skal ligge til grunn for opptak til høyere utdanning, altså en
52 persons faglige prestasjoner så langt i utdanningsløpet. I tillegg skal alle søknader om opptak til
53 høyere utdanning behandles ut fra de samme krav til saksgang. Dette handler om at du som søker
54 skal ha rett på lik informasjon og måtte forholde deg til samme frister, uavhengig av hvilken
55 institusjon du søker om opptak på.

56 Dette er likevel ikke til hinder for at det ved enkelte studier kan sette egne tilleggskrav for opptak,
57 altså spesielle opptakskrav. Dette skal kun skje når innholdet i studiet tilsier at det er nødvendig.

58 Alternative opptakskrav (som for eksempel søknadsbrev, intervju, opptaksprøve) skal normalt ikke
59 benyttes i høyere utdanning. Dette er fordi de ferdighetene som er nødvendige for å prestere i for
60 eksempel intervju er ferdigheter man normalt ikke opparbeider seg gjennom utdanningssystemet,
61 men heller er ferdigheter som er avhengig av familiebakgrunn og andre sosioøkonomiske forhold.
62 Sentralstyret ser derfor på alternative opptakskrav som metoder som er til hinder for mangfold i
63 høyere utdanning.

64 Sentralstyret foreslår i plattformen at opptak til alle studieprogrammer skal skje gjennom et felles
65 nasjonalt opptaksorgan. Dette betyr i praksis at opptak til alle bachelorprogrammer,
66 masterprogrammer og integrerte masterprogrammer skal skje gjennom et organ som Samordna
67 opptak. I dag er opptak til bachelorprogrammer og integrerte masterprogrammer gjennom
68 Samordna opptak. Tanken bak forslaget om at opptak til alle studieprogrammer skal skje gjennom
69 et nasjonalt opptaksorgan er fundert i tanken om at det skal være lik praksis rundt behandling av
70 søknader til opptak uavhengig av hva og hvor det søkes opptak. Ved søknad om opptak til
71 masterstudier i dag er det mulig å søke og komme inn på flere studier. Dette medfører at personer
72 som har kommet inn på et studie men ikke kommer til å studere på det fordi man også kom inn på
73 et annet studium som man heller vil velge, tar opp plasser på studier som de ikke kommer til å
74 benytte seg av. I disse tilfellene tar det unødvendig lang tid for de som står på venteliste i praksis
75 kommer inn på studiet. Merk at flere private utdanningsinstitusjoner gjennomfører egne opptak, og

76 derfor ikke er inkludert i Samordna opptak. Sentralstyret mener også disse skal inn i den samme
77 ordningen som grunnstudier ved de statlige institusjonene.

78 **Kapittel: livslang læring**

79 Sentralstyret har valgt å ha med et spesifikt kapittel i denne plattformen om livslang læring for å
80 kunne mene noe om UH-sektorens rolle i å dekke det stadig voksende behovet for omstilling i
81 arbeidslivet. I utdanningssektoren og samfunnet for øvrig er det flere og flere debatter som går inn
82 på utfordringer knyttet til befolkningens behov for å oppdatere kunnskap og kompetanse for å være
83 rustet til å håndtere blant annet teknologisk utvikling og nye kunnskapsområder. Her har
84 universiteter og høyskoler en åpenbar rolle i å dekke de behov arbeidslivet, samfunnet og individet
85 har for å kunne oppdatere den kompetansen man har for å følge med på utviklingen innenfor sitt
86 fagområde og å opparbeide seg kompetanse på nye og beslektede kunnskapsområder. Dette
87 kapitlet er ment å legge et grunnlag for at NSO kan delta i arbeidet i UH-sektoren på dette
88 området. Dette gjelder spesielt universiteter og høyskolars arbeid med å tilby etter- og
89 videreutdanning (EVU).

90 Parallelt med arbeidet med ny utdanningspolitisk plattform arbeider NSO med å opparbeide seg
91 mer kompetanse på dette området. Dette vil kreve noe mer tid enn det organisasjonen har til
92 rådighet frem mot innstillingene på sakspapirene til landsmøtet fra arbeidsutvalget og sentralstyret.
93 Derfor er det mer naturlig at en eventuell mer detaljert politikk på dette området, da spesifikt med
94 tanke på etter- og videreutdanning, blir tatt opp i et politisk dokument. Politiske dokumenter kan i
95 tråd med vedtektenes § 3.2.4 utdype politikken som står i en politisk plattform. Dersom
96 arbeidsutvalget mener det er behov for å utdype politikken om etter- og videreutdanning ytterligere
97 vil det bli tatt opp som et politisk dokument på ett av de kommende sentralstyremøtene.

98 I forslaget til utdanningspolitisk plattform har vi nå funnet det passende å presentere noen korte
99 forslag til politikk på det vi anser som mest grunnleggende utfordringer ved studietilbud rettet mot
100 livslang læring ved universiteter og høyskoler. Disse problemstillingene er opptak til slike studier,
101 spesifikt hva som er nødvendig av forkunnskaper, samt finansiering av slike tilbud. Prinsipielt er
102 også etterutdanning og videreutdanning to forskjellige ordninger, men sentralstyret mener NSOs
103 politikk om dette vil være av en slik art at det er hensiktsmessig å omhandle begge deler samtidig i
104 denne plattformen.

105 Sentralstyret mener opptak til etter- og videreutdanning skal legge til grunn samme minimumskrav
106 som ordinært opptak til høyere utdanning. Det er likevel presisert at realkompetanse bør kunne
107 vektlegges sterkere når det kommer til slike tilbud, fordi de ofte baseres på erfaring fra samfunns-
108 og arbeidslivet. Her bør landsmøtet ta stilling til hvilke krav som skal ligge til grunn for andre
109 studietilbud enn grunnutdanning.

110 Et annet viktig tema her er hvordan etter- og videreutdanning finansieres. I dag finansieres slike
111 tilbud enten ved egenbetaling (altså at studenten/kursdeltakeren betaler studieavgift), ved at
112 kursdeltakerens arbeidsgiver betaler for kurset, eller ved at institusjonen setter av midler til EVU-
113 tilbud i sitt eget budsjett. Universiteter og høyskoler får i dag ikke egne midler gjennom
114 finansieringssystemet for å tilby EVU. Men i den grad studentene på videreutdanning produserer
115 studiepoeng vil disse inngå i beregningsgrunnlaget for institusjonens resultatfinansiering knyttet til
116 studiepoengsproduksjon. Landsmøtets delegater bes ta stilling til hvilke konsekvenser man mener
117 det har at studenter på ordinære studieprogrammer og studenter/kursdeltakere på EVU-tilbud i
118 benytter de samme ressursene, både økonomisk og i menneskelige ressurser, da det
119 hovedsakelig er de samme vitenskapelige ansatte som står for undervisningsopplegg, veiledning
120 og vurdering.

121 NSOs politikk på finansiering av høyere utdanning er å finne i *politisk plattform om organisering av*
122 *UH-sektoren*.

123 **Kapittel: oppbygging av studietilbud**

124 I dette kapittelet presenterer vi forslag til politikk rundt struktur og rammer for høyere
125 utdanningsenheter - som programmer, emner og studieår - og sammenheng mellom disse. Det
126 skal være fokus på tydelige strukturer, med klar progresjon og så stor grad av frihet til å velge som
127 mulig. Utdanning har egenverdi langt utover det nyutdannede skal supplere til bunnlinjene i
128 arbeidslivet. En kanskje like viktig funksjon å sikre er det at studenter skal kunne ta en utdanning
129 som er tilpasset egne ønsker for egen fremtid. Vi foreslår derfor politikk her som løfter den
130 enkeltes rett til å ta valgfrie emner, så langt det lar seg gjøre. Alle emner skal videre reguleres av
131 emneplaner som skal fastslå emnets innhold og rammer. Disse er en viktig del av studentenes
132 faglige rettigheter, og tilbyr både forutsigbarhet og trygghet til studentene ved de aktuelle emnene
133 de gjelder. Studenter skal også sikres rett og mulighet til å evaluere sine emner, så vel som den
134 faglige virksomheten på instituttnivå.

135 Hvor vidt honoursprogrammer, eller såkalte elitestudier, er et gode i akademia, har vært en aktuell
136 problemstilling i nyere tid. Her har NSO - gjennom resolusjon - uttalt seg kritisk, med bakgrunn i en
137 rekke argumenter. Noen av disse foreslår vi at skal innlemmes i utdanningspolitisk plattform. Vi
138 ønsker også å trekke et tydelig skille mellom elitestudier og de noe mer etablerte forskerlinjene.
139 Forskerlinjer ser vi på som et godt supplement til akademia, da de opererer med ordinær
140 studiepoengproduksjon ved normert tid og ikke prioriteres mer ressursmessig sammenlignet med
141 lignende eller tilsvarende utdanninger. Dette til forskjell fra elitestudier.

142 Sentralstyret mener rammeplaner er en unødvendig inngripen i institusjonenes frihet til å legge opp
143 studieprogrammene på den måten de finner mest hensiktsmessig. Det er institusjonenes ansvar å
144 tilby høy faglig kvalitet og at de beskrevne læringsutbyttene oppnås. I den grad det ønskes
145 nasjonale krav mener sentralstyret at disse skal fastsettes i nasjonale retningslinjer. Slike krav kan
146 gå på innholdet i utdanningene, men ikke hvordan studiet skal gjennomføres.

147 Sentralstyret mener at studieåret skal være normert til 60 studiepoeng. Dette er regulert gjennom
148 internasjonale avtaler, og legger føringer på omfang av studiet. Deltidsstudenter skal kunne ha
149 redusert studieprogresjon. Dersom studenter ønsker å ta flere studiepoeng enn normert bør
150 institusjonene legge til rette for at det lar seg gjøre, men institusjonene kan ikke forvente høyere
151 studieprogresjon enn 60 studiepoeng per år. Sentralstyret mener en åpning for studieprogram med
152 høyere studiebelastning er uheldig og vil vanne ut prinsippet om heltidsstudenten, fordi det legger
153 opp til at det er mulig å studere mer enn på fulltid. Å sette normert studieår til 60 studiepoeng vil
154 også være nyttig ved at det gir en så standardisert enhet som mulig, som en kan måle kvalitet
155 innenfor.

156 **Kapittel: undervisning og vurdering**

157 God undervisning og veiledning danner mye av hovedgrunnlaget for læring og kritisk tenkning, og
158 gjennom gode vurderingsformer kan vi både måle læringen som skjer og videre fremme læringen i
159 tiden som kommer etter. I dette kapittelet presenterer vi noen forslag til overordnede politiske
160 meninger rundt pedagogiske rammer i undervisning og vurdering, samt oppfølging og veiledning.
161 Ellers er et pedagogisk grunnsyn tiltenkt som en rød tråd gjennom kapittelet, noe som vi håper
162 både punkt og brødtekst reflekterer.

163 De første to kulepunktene kan innledningsvis virke forsvinnende like men det omfatter forskjellige
164 ordninger og tilbud. Der det ene omtaler oppfølging og veiledning som deler av ordinære emner og
165 tilhørende undervisning, av faglærer/vitenskapelig ansatt, handler det andre om en mer

166 emneovergripende og varig ordning, hvor den enkelte student får veiledning til alt fra det helt
167 konkret faglige til større utdanningsmessige veivalg.

168 Innenfor punktene om vurderings- og undervisningsformer har vi vært særdeles bevisste på å ikke
169 utforme for konkrete formuleringer, da dette ofte legger grunnlaget for lite fleksibel og operativ
170 politikk. Sentralstyret mener at vi ikke kan ta høyde for alle fags egenart dersom vi stiller konkrete
171 krav til hvilke former for vurdering og formidling som skal benyttes. Derfor må politikken være
172 utformet slik at det kan anvendes i en rekke forskjellige tematikker og situasjoner.

173 Innenfor vurdering, sensur og klage mener vi at grunntanken om ekstern sensur bør ligge som en
174 hovedregel. Det er derimot noen utfordringer ved å stille seg bombastisk og unyansert bak det.
175 Spesielt for de største og de minste fagmiljøene er det lite hensiktsmessig å føre dette som et
176 absolutt krav. De største vil kunne ha store fagmiljøer til å stille med uavhengige sensorer fra
177 "eget lager". De minste institusjonene har innimellom så små fagmiljøer at det ville vært urealistisk
178 å kreve ekstern sensur, uansett hvor viktig det er. Intern sensur er bedre enn ingen sensur.
179 Sentralstyret mener at skriftlig begrunnelse skal være utgangspunktet for vurdering. Likevel bør det
180 være mulig for student og sensor å bli enige om at den skal gis muntlig. Dette kan gi bedre læring
181 fordi det også åpner for muligheten til å stille oppfølgingsspørsmål.

182 **Kapittel: samfunnsnytte og arbeidslivsrelevans**

183 Kapitlet om samfunnsnytte og arbeidslivsrelevans vil kanskje ved første øyekast forstås som et
184 kapittel om utplasseringspraksis. Dette vil ikke være helt treffende, selv om en slik konkret form for
185 praksis selvsagt er dekket her. Det overordnede målet vårt med kapitlet er å vise til samspillet
186 mellom det individet skal få ut av utdanningen sin og det samfunnet skal få ut av den utdannede.
187 Høyere utdanningsinstitusjoner og samfunns- og arbeidsliv eksisterer i et kontinuerlig samspill, og
188 er avhengige av hverandre. Institusjoner er blant annet avhengige av tillit fra samfunnet og
189 arbeidslivet for at utdannede skal få seg jobb og for at produsert kunnskap skal bli tatt i bruk. De er
190 også avhengige av dialog med samfunns- og arbeidsliv slik at utdanningene i tilstrekkelig grad
191 informeres av relevante problemstillinger og erfaringer. Dersom dette er på plass er samfunnet
192 følgelig avhengig av den kompetansen og kunnskapen som høyere utdanning produserer i alle
193 dets virksomheter. Vi ber landsmøtet legge merke til at ingen enkelttaktør kan hente ut gevinst av
194 samspillet uten at de også leverer til det. I kapitlet ansvarliggjør vi aktører som har særskilt
195 ansvar i dette samspillet. Kapitlet bør sees i sammenheng med internasjonal plattform som går
196 nærmere inn på praksis i utlandet.

197 Politikken vi foreslår på praksis er noe rundere formulert enn i den tidligere plattformen. Der vi før
198 stilte strenge krav til at alle utdanninger skal ha praksis, foreslår vi nå å mene at også tilbud om
199 praksis skal sees på som et gode. En utfordring her er at eksisterende ordninger der praksis bare
200 er et tilbud, som regel ikke har kapasitet til å dekke alle studentene dersom alle skulle ville benytte
201 seg av det. Vi anbefaler likevel den rundere formuleringen, da det vil gjøre politikken vår realistisk
202 å implementere.

203 Norsk studentorganisasjon har vært tidlig ute i sektoren, og trukket opp linjene mellom det som
204 skal være studiepoengivende deler av utdanningen og det som ikke skal være det. Dette anmoder
205 vi til å fortsette med. Dersom en student utfører arbeidsoppgaver direkte for en aktør i arbeidslivet i
206 regi av utdanningsinstitusjonen er dette et praksisopphold og skal belønnes med studiepoeng.
207 Sentralstyret mener det er viktig å si at alt som skjer i tilknytning til studiet skal belønnes med
208 studiepoeng, og at arbeid utenfor utdanningens rammer skal lønnes. Ved å vedta dette i
209 plattformen vil det være mulig for oss å fortsette med å være tydelige stemmer mot predatorielle
210 praktikantordninger, og deres rovdrift på studenter og nyutdannede.

211 Siden videre arbeid i akademia, arbeid i egenstartet virksomhet eller i samfunnet ellers alle utgjør
212 fullt potensielle og ønskede retninger for mange nyutdannede, ønsker vi i kapittelet å
213 ansvarliggjøre institusjonene tydelig når det kommer til å trekke forskningsarbeid,
214 gründervirksomhet og arbeidsliv inn i utdanningene. Å verne om studentens rettigheter knyttet til
215 det den har produsert foreslår vi å gi eksplisitt fokus.

216 **Kapittel: læringsmiljø**

217 Kapittelet tar for seg NSOs overordnede politikk på studenters læringsmiljø. Tekstens hovedformål
218 er å plassere ansvaret for oppfølgingen av studenters læringsmiljø til de relevante aktørene.
219 Myndighetene skal ha hovedansvaret for at lovverket sikrer studentene et godt læringsmiljø, og det
220 er utdanningsinstitusjonene som skal sørge for at dette lovverket blir fulgt opp og implementert.

221 Hva som er studenters behov for et godt læringsmiljø er hele tiden under endring som følge av
222 ulike typer utviklinger i samfunnet. Særlig relevant er måten teknologi endrer måten man driver
223 utdanning på. For eksempel har digitaliseringen av samfunnet gitt mange nye verktøy for å drive
224 utdanning på, men det kan også føre til at nye utfordringer og behov oppstår. Da må vi ha et
225 lovverk og en utdanningsinstitusjon som er klare for å svare på disse utfordringene.

226 I dag er ansvaret for oppfølgingen av studenters læringsmiljø lagt til Arbeidstilsynet. Sentralstyret
227 har innstilt på at ansvaret med tilsyn av studenters læringsmiljø heller burde inngå som en del av
228 studiekvalitetstilsynet. I dag ligger denne myndigheten hos NOKUT. Sentralstyret mener at
229 tilsynsorganet som driver tilsyn av studiekvaliteten ved utdanningsinstitusjonene er bedre rustet
230 enn Arbeidstilsynet for å ivareta studenters behov for et godt læringsmiljø.

231 **Kapittel: kvalitetsutvikling og tilsyn**

232 Her vil vi først gjøre oppmerksom på at NSOs politikk om akkreditering av institusjoner og
233 studietilbud samt NSOs politikk om NOKUT som nasjonal akkrediterings- og tilsynsmyndighet er
234 dekket i NSOs politiske plattform om organisering av UH-sektoren. Med denne bakgrunnen tar vi i
235 denne plattformen og dette kapittelet kun for oss de områder av tilsyn med studiekvalitet som
236 handler om institusjonenes arbeid med tilsynet og virkemidler for kvalitetsutvikling.

237 NSOs politikk om nasjonale søknadsbaserte støtteordninger bør sees i sammenheng med
238 politikken om finansiering av høyere utdanning (politisk plattform om organisering av UH-sektoren).
239 Det å satse på kvalitetsfremmende tiltak gjennom å opprette nasjonale støtteordninger kan bety at
240 fremtidige midler til satsinger på studiekvalitet ikke går til institusjonene direkte, men til
241 søknadsbaserte ordninger hvor institusjonene må konkurrere mot hverandre om midler. Hvis vi
242 tillater oss å spekulere i fremtidig utvikling på dette området kan det stilles spørsmål om hvorvidt
243 finansiering av satsinger på kvalitet gjennom søknadsordninger vil føre til en reduksjon i
244 grunnbevilgninger til institusjonene.

245 De nasjonale støtteordningene som det i dag er snakk om er ordningen med Sentre for
246 fremragende utdanning (SFU) og kvalitetsprogrammene administrert av DIKU (Direktoratet for
247 internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning). Ordningen med kvalitetsprogrammer
248 ble først presentert som en nasjonal konkurransearena i stortingsmeldingen Kultur for kvalitet i
249 høyere utdanning i 2017 (ofte referert til som kvalitetsmeldingen, men må ikke forveksles med
250 kvalitetsmeldingen av 2001). Den første utlysningen av midler gjennom de nye
251 kvalitetsprogrammene ble gjort høsten 2018¹. NSO har etter fremleggingen av stortingsmeldingen i

---

¹ Utlysningen av det første av kvalitetsprogrammene i DIKU kan leses her <https://www.siu.no/Hoeyere-utdanning/nasjonale-ordninger/program-for-studentaktiv-laering>

252 2017 vært positive til de nye kvalitetsprogrammene og etterspurt større økonomisk satsing på
253 disse samt økt satsing på SFU-ordningen.

254 Sentralstyret mener at det viktigste momentet når det gjelder kvalitetsutvikling ved institusjonene er
255 å etablere en kvalitetskultur. Studenter, undervisere og ledere må sammen bygge en kultur for
256 kritisk refleksjon rundt utdanningene, slik at de hele tiden utvikles til det bedre. Det er nødvendig at
257 studenter anerkjennes som partnere i kvalitetsarbeidet for å nå institusjonens fulle potensiale.

258 **DISSENSER**

259 **Begrunnelse for dissens 1, Jens Lægreid, Rune Keisuke Kosaka, Anne Helene Bakke, Maya** 260 **Sol Sørgård, Fatema Al-Musawi, tillegg linje 21**

261 Sentralstyrets mindretall mener at det for opptak til høyere utdanning ikke skal åpnes for at
262 enkeltfag skal utelukke mulighetene til opptak ved ønsket studie. Mindretallet mener at antall
263 konkurransepoeng fortsatt skal ligge til grunn, og at fremheving av matte for alle lærere kun vil
264 bidra til at egnede kandidater ikke får plass på de studiene som skal gjøre dem egnet til arbeid. Et
265 av de viktigste prinsippene for NSO er at det er utdanningen som skal gjøre deg skikket til
266 arbeidslivet eller videre studier i akademien. Studiet, i seg selv, skal gjøre deg til en dyktig nok lærer
267 -- ikke karakteren i utelukkende ett fag fra videregående. Pedagogstudentene er mot, det bør NSO
268 støtte opp om.

269 **Begrunnelse for dissens 2, Magne Bartlett, Bjørn Olav Østeby, Gjermund Kvernmo Langset,** 270 **stryke punkt på linje 82-85**

271 Mindretallet i sentralstyret mener dette kulepunktet legger en begrensning på hva som kan tilbys
272 av etter- og videreutdanning. Mange emner i eksempelvis profesjonsutdanninger inneholder i dag
273 elementer som gjør at studentene får uttelling både i studiepoeng og dokumentasjon i form
274 av kursbevis eller lignende. Mindretallet mener disse elementene må kunne tilbys mot betaling.
275 Det at institusjonene kan tilby etter- og videreutdanning mot betaling sikrer ekstra økonomisk
276 handlingsrom. En konsekvens kan være at slike elementer ikke lenger bli tilbudt til studentene som
277 en integrert del av studieløpet, og at det dermed påfaller en kostnad etter endt studie.

278 Majoriteten som tar dette får det finansiert gjennom arbeidsgiver. På et annet sted i plattformen har
279 sentralstyret innstilt på at personer som står utenfor arbeidslivet og skal få muligheten til å ta etter-
280 og videreutdanning og at dette skal finansieres av det offentlige. Derfor er det ingenting i
281 plattformen som er til hinder for at også personer som står utenfor arbeidslivet skal kunne
282 opparbeide seg denne kompetansen. Derimot vil dette punktet innskrenke institusjonenes
283 handlingsrom og minske tilgjengeligheten folk har til kompetanseheving.

284 **Begrunnelse for dissens 3, Magne Bartlett, Jens Lægreid, Fatema Al-Musawi, endring linje** 285 **115-116**

286 Mindretallet i sentralstyret mener at utdanningsinstitusjonene selv er best egnet til å vurdere
287 oppbyggingen av et studieløp. Slik politikken er foreslått av flertallet, blir NSO motstander av løp
288 regnet for ekstra motiverte studenter. Et eksempel på slik løp er Honours-graden til Universitetet i
289 Oslo, som i dag legger opp til 35 studiepoeng i semesteret for å få formalisert noe av den ekstra
290 kompetansen studentene sitter igjen med og videre gi studentene ekstra uttelling for ekstra
291 innsats.

292 Vi ser ikke det som problematisk at akkrediterte institusjoner anvender sin rett til å tilpasse
293 studieprogram for studenter som søker opptak til slike utdanninger. Siden Honours-programmet er
294 helt nytt, har vi ikke enda hatt muligheten til å se hvilke hvor populært det er, men vår frykt er at

295 NSO vil måtte aktivt jobbe imot en utdanning (og potensielle lignende fremtidige) som har
296 potensiale til å bli populære, så vel som viktige bidrag til å løfte statusen til tverrfaglighet.

297 **Begrunnelse for dissens 4, Rune Keisuke Kosaka, Magnus Johannesen, Anne Helene**
298 **Bakke, Gjermund Kvernmo Langset, Stein Olav Romslo, tillegg på linje 171**

299 Dannelse er en av de viktigste oppgavene til høyere utdanning. I den tidligere plattformen var
300 dette hensynet godt ivaretatt. Mindretallet mener at det er helt essensielt at alle studenter er i
301 stand til å sette faget sitt inn i en større kontekst. Forslaget legger seg ikke opp i hvor stor del
302 dannelsesfag som dette skal ta, det får være opp til institusjonene selv, men vi mener det er
303 nødvendig med et minimumskrav til høyere utdanning. Per dags dato vil forslaget by på lite nytt,
304 da dette i utgangspunktet er ivaretatt for de fleste studenter, men situasjonen kan oppstå når dette
305 ikke lenger er tilfelle. Vi mener det er viktig å kjempe for fagenes plass og relevans.

---

306 **INNSTILLING**

307 Utdanningspolitisk plattform vedtas.

308

---

1 VEDLEGG 1: FORSLAG TIL UTDANNINGSPOLITISK PLATTFORM

2 UTDANNINGSPOLITISK PLATTFORM

3 INNLEDNING

4 Utdanning er et samfunnsgode, og dagens samfunn stiller krav til kunnskap og kompetanse for å
5 møte komplekse utfordringer. Dette betyr at samfunnets behov for personer med høyere utdanning
6 vil øke fremover. Derfor er det viktig at alle studenter møter en høyere utdanningsinstitusjon som
7 legger til rette for god studiekvalitet og som er preget av et samspill mellom forskning, utdanning
8 og innovasjon.

9 Studenter har en viktig rolle ved utdanningsinstitusjonen. Studentene skal være aktive i å utvikle
10 studieprogrammene og bli oppmuntret til å drive aktiv fagkritikk fra et tidlig stadium i
11 studieprogrammet. Akademia har et ansvar for å dyrke faglig uenighet, og å synliggjøre faglige
12 uenigheter for studenter på alle nivåer i utdanningen.

13 OPPTAK

14 Alle skal kunne opparbeide seg kompetanse til å søke om opptak til høyere utdanning i Norge.
15 Krav for opptak til høyere utdanning skal normalt være generell studiekompetanse. Krav for opptak
16 til høyere utdanning skal normalt være generell studiekompetanse, men det kan benyttes andre
17 krav for opptak der det er hensiktsmessig. En studentmasse med variert bakgrunn vil bidra til et
18 mer nyansert studiemiljø og legge til rette for kritisk diskusjon og innovasjoner. I Norge skal alle ha
19 tilgang til lik og riktig informasjon om opptak til høyere utdanning. Søknader om opptak til
20 universiteter og høyskoler skal gjennomgå samme form for saksbehandling uavhengig av hvilken
21 institusjon det søkes om opptak til.

22 NSO bruker følgende definisjoner av de ulike typene krav:

- 23 • Minimumskrav er de mest grunnleggende kravene som stilles til søkere.
- 24 • Spesielle krav er en skjerpning av minimumskravene.
- 25 • Alternative krav er supplerende til minimumskrav og eventuelle spesielle krav.
- 26 • Særskilte krav er andre vilkår som kan oppfylles for å tilfredsstille minimumskravene.

Dissens 1, Jens Læg Reid, Rune Keisuke Kosaka, Anne Helene Bakke, Maya Sol Sørgård, Fatema Al-Musawi

Tillegg linje 21: NSO er mot firerkravet i matte for lærere.

27

28 Gjennom skoleverket og andre statlige tilbud skal alle ha tilgang til rådgivning om studievalg og
29 arbeidsliv. Muligheter og utviklingen i arbeidslivet skal inngå i studierådgivning.

30 NSO mener at:

- 31 • Det skal eksistere et sentralisert nasjonalt opptaksorgan, til opptak på både lavere og
32 høyere grads nivå.

- 33 • Det nasjonale opptaksorganet er ansvarlig for tilgjengelig og riktig informasjon om opptak til
34 høyere utdanning. Hver enkelt institusjon er ansvarlig for å gi opptaksorganet riktig
35 informasjon om sine studieprogram.
- 36 • Det skal tilrettelegges for opptak på særskilt grunnlag til alle studier i høyere utdanning,
37 uavhengig av fagområde og studienivå.
- 38 • Institusjonene kan selv sette spesielle opptakskrav på enkelte studier, men kun når
39 innholdet i studiet tilsier det.
- 40 • Opptak på bakgrunn av realkompetanse skal vurderes ut fra krav om forkunnskaper til det
41 enkelte studiet.
- 42 • Nasjonale myndigheter er ansvarlige for god, lik og effektiv behandling av søknader om
43 opptak til studier ved universiteter og høyskoler.
- 44 • Institusjonenes informasjon om studier skal vise hva studiene faktisk handler om, og gi et
45 realistisk bilde av studieprogrammet.
- 46 • Institusjonenes informasjonsarbeid knyttet til rekruttering og opptak skal ikke inneholde
47 informasjon som er uriktig, eller som gir et uriktig bilde av hva studiene inneholder eller vil
48 kreve av kommende studenter.
- 49 • Alle studenter skal møte høy faglig kvalitet og oppfølging, også i starten av studiet. Dette
50 betyr blant annet at institusjonene ikke kan ta opp flere studenter til programmet enn de har
51 kapasitet til å følge opp.
- 52 • Opptaksformer som baserer seg på fagbrev eller tilsvarende bør utredes, og benyttes,
53 på en større bredde av studier enn i dag.

54 **LIVSLANG LÆRING**

55 For NSO handler livslang læring om at man aldri blir ferdig utdannet. Gjennom livet lærer vi
56 gjennom utdanning, arbeidsliv og videre utdanninger. Læring gjennom erfaring i arbeidslivet er
57 uformell kompetanse, mens læring gjennom utdanning kan være både formell og uformell
58 kompetanse. Formell kompetanse er utdanning hvor man tar eksamen og får studiepoeng og/eller
59 et vitnemål som dokumenterer hvilken kompetanse man har opparbeidet seg.

60 Mulighetene for kompetansepåfyll og læring gjennom livet er nødvendig for at befolkningen skal
61 kunne utnytte sitt potensiale og være aktive deltakere i arbeidslivet og samfunnet for øvrig.
62 Universiteter og høyskoler har et viktig ansvar for å utvikle kompetanse i samarbeid med arbeids-
63 og samfunnet for å svare på samfunnets behov for omstilling. Dette ansvaret handler om å levere
64 kunnskap relatert til fremveksten av nye næringer, utviklingen av tjenester, ny teknologi, og
65 anvendelse av ny teknologi, samt samfunnet og individets behov for oppdatering av kompetanse.
66 Universiteter og høyskoler skal først og fremst levere kurs og studietilbud rettet mot
67 kompetansepåfyll og ny kompetanse som gir formell kompetanse og studiepoeng.

68 For NSO er det viktig at universiteter og høyskolars tilbud for å dekke etterspørselen etter
69 videreutdanning ikke skal utfordre institusjonenes ressurser til ordinære studieprogram. Studenter
70 på ordinære bachelor- og masterstudier skal alltid prioriteres når det kommer til tilgang til faglige
71 ressurser og oppfølging. Utviklingen og gjennomføringen av bachelorgrader og mastergrader skal
72 legge et godt fundament for videre oppdatering av kompetanse.

73 **NSO mener at:**

- 74 • Kortere enheter eller enkeltemner kan brukes for å dekke ønsker og behov for oppdatering
75 og påfyll av kompetanse og bør tilbys i de fleste fag og studieretninger. Kortere enheter skal
76 synliggjøres på vitnemålet.

- 77 • Opptak til etter- og videreutdanning ved universiteter og høyskoler som gir studiepoeng skal
78 være i henhold til nasjonale retningslinjer og gjenspeile studiets egenart. Realkompetanse
79 bør kunne vektlegges sterkere ved opptak til denne typen studier.
- 80 • Etter- og videreutdanningstilbud skal ikke kunne finansieres av studieplassfinansiering
81 tildelt til studieplasser på ordinære studieprogram.
- 82 • Kurs og emner som tilbys som etter- og videreutdanning og som har samme innhold som
83 emner som inngår i ordinære studieprogrammer (som fører frem til en grad eller
84 yrkesutdanning) skal ikke kunne finansieres ved egenbetaling. Emner som inngår i
85 ordinære studieprogrammer kan ikke tilbys til EVU-studenter mot egenbetaling.
- 86 • Ordinære emner bør normalt være åpne for videreutdanningsstudenter. Programstudenter
87 skal alltid ha forrang.
- 88 • Det skal gis mulighet for opptak til etter- og videreutdanning, også for personer som står
89 utenfor arbeidslivet. Dette skal finansieres av det offentlige.
- 90 • Alle kurs og studietilbud som har som hensikt å bygge på allerede eksisterende
91 kompetanse og/eller utvide med ny og oppdatert kompetanse skal være forskningsbasert
92 og/eller utviklingsbasert.
- 93 • Det skal ikke gis studiepoeng for kurs og/eller emner hvor institusjonen ikke har det fulle
94 faglige ansvaret for innholdet.
- 95 • Studieprogrammer som tilbys som videreutdanning skal kvalitetssikres og føres tilsyn ved
96 på lik linje med ordinære studieprogrammer.
- 97

• **Dissens 2, Magne Bartlett, Bjørn Olav Østeby, Gjermund Kvernmo Langset**

Stryke kulepunkt på linje 82-85: Kurs og emner som tilbys som etter- og videreutdanning og som har samme innhold som emner som inngår i ordinære studieprogrammer (som fører frem til en grad eller yrkesutdanning) skal ikke kunne finansieres ved egenbetaling. Emner som inngår i ordinære studieprogrammer kan ikke tilbys til EVU-studenter mot egenbetaling.

98

99 **OPPBYGGING AV STUDIETILBUD**

100 Studieprogrammer i høyere utdanning skal ha en oppbygging og struktur som sørger for
101 forutsigbarhet for studentene. Emnesammensetninger og progresjon skal være lett å forstå.
102 Samtidig må studieprogrammer settes sammen slik at den enkelte student har noe mulighet til å
103 kunne gjøre egne valg av emner og emnegrupper. Navnet på studieprogrammet skal reflektere det
104 faglige innholdet.

105 Tydelige definerte enheter og strukturer, samt klart avgrensede rammer er viktige premisser for
106 oppbyggingen av studietilbudene i et godt akademia. Likevel må studietilbudene være fleksible, og
107 i tilstrekkelig grad legge til rette for frihet til å velge og tilpasse egne grader. I tilfeller hvor
108 samfunnet må forsikres om at en viss kompetanse er nådd kan standardiserte minstemål for
109 benyttes. Enhver grad og et hvert emne skal formes med hensyn til studentenes faglige
110 forkunnskaper og progresjon, og det skal stilles gradvis økende krav til studentenes fagkritiske
111 refleksjon - etterhvert som de når høyere gradsnivå eller emner for viderekomne.

112 **NSO mener at:**

- 113 • Rammeplaner bør utfases og erstattes med nasjonale retningslinjer.
114 • Studenter skal kunne tilpasse sin egen utdanning med så mange valgfrie emner som mulig.

- 115 • Alle studieprogrammer skal legge opp til normert studieprogresjon for heltidsstudenter på
116 60 studiepoeng per år. Deltidsstudenter kan ha redusert studieprogresjon.
117 • Utdanninger med særfokus på en videre akademisk karrierevei er gode supplement i
118 akademia.
119 • Det skal ikke opprettes parallelle studieprogrammer ved samme institusjon, hvor det ene
120 studieprogrammet prioriteres mer ressursmessig med bakgrunn i at det skal holde høyere
121 kvalitet.
122 • Utdanningsinstitusjonene skal tilby utdanninger med innhold og omfang tilpasset
123 samfunnets og studentenes egne behov.
124 • Innholdet i og oppbygningen av et emne skal forankres i en plan for det aktuelle emnet.
125 Denne skal blant annet inneholde en detaljert skildring av emnet, obligatoriske oppmøter,
126 vurderingsform, samt krav og tips til pensum. Planen er underordnet alle forskrifter og lover
127 som råder over virksomheten, og kan da ikke gå på kant med disse.
128 • Studenter skal, på både emne- og instituttnivå sikres muligheter til å evaluere og å forme de
129 faglige tilbudene de er tilknyttet.
130 • Alle studier på samme nivå skal ha tilsvarende forventninger til omfang og forventet
131 tidsbruk, og dette skal legge opp til at studentene skal studere på heltid.
132 • Alle studietilbud bør inneholde elementer som gjør uteksaminerte kandidater i stand til å
133 vurdere bærekraft i sitt fagområde.
134

Dissens 3, Magne Bartlett, Jens Læg Reid, Fatema Al-Musawi, linje 115-116

Endre til: «Studieprogrammer skal som hovedregel ha en normert studieprogresjon på 30 studiepoeng per semester, men utdanningsinstitusjonene kan avvike fra dette ved opprettelse av spesielle utdanningsprogrammer».

135 **UNDERVISNING OG VURDERING**

136 I høyere utdanning skal studenter, blant mye annet, utvikle faglig kunnskap, og evne til kritisk
137 tenking, anvendelse og formidling innenfor eget fagfelt. For at dette skal kunne skje under så
138 ideelle forhold som mulig, trengs det et system som er skreddersydd for å fremme læring, kritisk
139 tenkning og evne til å ta i bruk fagstoff i akademiske, så vel som praktiske situasjoner.
140 Undervisning og vurdering i høyere utdanning skal være studentsentrert. Studentene skal gjennom
141 studiene sine møte et mangfold av undervisnings- og vurderingsformer utarbeidet og gjennomført
142 med tanke på hva som er mest hensiktsmessig for god læring.

143 **NSO mener at:**

- 144 • Alle studenter skal få faglig veiledning av vitenskapelig ansatte gjennom hele studieløpet.
145 • Alle studenter skal, ved studiestart, bli tildelt en faglig mentor som skal bistå med faglig
146 oppfølging, veiledning og rådgivning i studentens videre progresjon og faglige veivalg.
147
148 • Måten vurderinger gjøres på skal være i tråd med hva som gir best læring, og skal være
149 tilpasset fagets egenart.
150 • Studenter skal som hovedregel få arbeidet sitt sensurert av faglig ansatte som ikke har hatt
151 en direkte veiledende eller undervisende rolle overfor dem, med mindre den aktuelle
152 vurderingssituasjonen tilsier at en slik underviser bør sensurere arbeidet. Flere enn én
153 sensor skal tilstrebnes ved enhver sensurering.

- 154 • Karakterfastsettelsen skal regnes som et enkeltvedtak. Ved klage skal studentene ha
155 mulighet til å begrunne sin klage. Begrunnelsen kan gjøres tilgjengelig for ny
156 sensurkommisjon etter studentens ønske.
- 157 • Som hovedregel bør begrunnelse for karakter gis skriftlig, men student og sensor kan bli
158 enige om at begrunnelsen skal gis muntlig med mulighet for å stille oppfølgingsspørsmål.
- 159 • Undervisningsform og pensum skal velges ut fra pedagogiske hensyn og sørge for at
160 studentene gjennom studiene møter et mangfold av ulike metoder og arbeidsmåter.
- 161 • Alle faglige ansatte ved institusjonene skal ha pedagogisk kompetanse i tråd med
162 studentenes og fagets behov. Denne skal vektlegges ved ansettelse, opprykk og tilbud om
163 kompetanseutvikling.
- 164 • Karaktersetting skal normalt være basert på et nasjonalt standardisert karaktersystem, med
165 åpninger for å benytte bestått/ikke bestått der det er viktig å vise til at et minstemål av
166 kompetanse er nådd.
- 167 • Institusjonene skal legge til rette for at studenter får kjennskap til tverrfaglig arbeid innenfor
168 forskning, utdanning og innovasjon.
- 169 • Alle studenter skal i løpet av en grad møte emner og oppgaver hvor man får erfaring i å
170 jobbe sammen med studenter fra andre fagområder.
171

Dissens 4, Rune Keisuke Kosaka, Magnus Johannesen, Anne Helene Bakke, Gjermund Kvernmo Langset, Stein Olav Romslo, linje 171

Legge til nytt kulepunkt: «Alle studenter skal få undervisning i vitenskapsteori og -historie innen deres fagområde.»

172 **SAMFUNNSNYTTE OG ARBEIDSLIVSRELEVANS**

173 Alle studenter skal gå et arbeidsliv i møte med kompetanse som de selv, potensielle arbeidsgivere
174 og samfunnet for øvrig har tillit til. For å få til dette må alle studenter få oppleve arenaer underveis i
175 utdanningen hvor de kan tilegne seg erfaringer innenfor både akademia, gründervirksomhet og
176 andre former for arbeidsliv. En helt sentral forutsetning for utveksling av kunnskap,
177 problemstillinger, erfaringer og data mellom akademia og arbeidsliv, er et godt samarbeid og en
178 god dialog mellom institusjoner og arbeidsplasser. Det er nasjonale, fylkeskommunale og
179 kommunale myndigheters ansvar å legge til rette for samarbeid mellom høyere
180 utdanningsinstitusjoner og nærings- og arbeidsliv. Institusjonene selv har hovedansvar for utvikling
181 og vedlikehold av gode programmer for erfarings- og kunnskapsutveksling med arbeidslivet, at
182 studentene får kjennskap til utførelse av forskningsarbeid innenfor eget fagfelt, og at det eksisterer
183 ordninger som støtter oppunder gründervirksomhet blant studenter. Det er ikke alle
184 problemstillinger i samfunnet passer til akademia sine fagdisiplinære inndelinger og grenser. Det er
185 derfor viktig å gjøre studentene så erfarne som mulig med å arbeide og lære tverrfaglig som mulig
186 underveis i utdanningen.

187 **NSO mener at:**

- 188 • Dersom studenter utfører arbeidsoppgaver direkte for aktører i arbeidslivet - i regi av
189 utdanningsinstitusjonen - skal dette være knyttet til praksisopphold, og gi uttelling i form av
190 studiepoeng.
- 191 • Praksis er et viktig verktøy for arbeidslivsrelevans. Alle utdanninger skal inneholde praksis
192 eller tilbud om praksis, slik at alle studenter får mulighet til å opparbeide seg erfaring
193 innenfor aktuelle arbeidssituasjoner de kan møte i fremtiden. All praksis skal gi studiepoeng
194 og gjennomføres i henhold til en emneplan som er kjent for både studenten og praksissted.

- 195 • Det skal eksistere ordninger som støtter og veileder studenter i gründervirksomhet.
196 Studentgründerenes immaterielle rettigheter skal prioriteres høyt.
197 • Studenter skal gjøres kjent med relevant forskning som blir utført på institusjonen, og skal
198 tilbys deltagelse i prosjekter der det er mulig.
199 • Universiteter og høyskoler skal sørge for deltakelse fra arbeids- og samfunnsliv i
200 undervisning og veiledning.
201 • Studenter som skriver oppgaver i samarbeid med arbeidslivet er i en læringssituasjon og skal
202 produsere studiepoeng

203 **LÆRINGSMILJØ**

204 Et godt læringsmiljø er en forutsetning for god studiekvalitet. Ansvar for studentenes læringsmiljø
205 skal være fordelt mellom myndighetene og utdanningsinstitusjonene. Myndighetene er ansvarlige
206 for at lovverk og planer for bygg og infrastruktur ikke er til hinder for å utvikle et godt læringsmiljø
207 ved utdanningsinstitusjonene. Utdanningsinstitusjonene er ansvarlige for å utvikle og vedlikeholde
208 læringsmiljøet ved den enkelte utdanningsinstitusjon.

209 **NSO mener at:**

- 210 • Lovverket om læringsmiljø må innbefatte det fysiske, psykososiale, organisatoriske, digitale
211 og det pedagogiske læringsmiljøet.
212 • Alle institusjoner skal legge til rette for at alle aspekter ved studentenes læringsmiljø
213 tilfredsstillende gjeldende lovverk, samt videreutvikle læringsmiljøet i tråd med
214 samfunnsmessige og teknologiske endringer.
215 • Institusjonens ledelse skal ha et ansvar for at alle tilknyttet institusjonen bidrar til god
216 læringsmiljøkultur.
217 • Institusjonene skal ha gode systemer for varsling av svakheter ved studentenes læringsmiljø.
218 Varslere skal få vite at varselet er mottatt, hvordan det konkrete varselet blir fulgt opp og hva
219 som ble utfallet i den konkrete saken.
220 • Det må gjennomføres evalueringer av studentenes læringsmiljø ved
221 utdanningsinstitusjonene av relevant tilsynsmyndighet.
222 • Tilsyn med studentenes læringsmiljø skal inngå i det ordinære studiekvalitetstilsynet.

223 **KVALITETSUTVIKLING OG TILSYN**

224 Kvalitetssikring og tilsyn av høyere utdanning skal ha som mål å sikre utdanninger av høy kvalitet
225 og gjøre det mulig for samfunnet å ha tillit til utdanningene. Kvalitetsarbeidet skal se alle elementer
226 ved utdanningene i sammenheng og alle elementer skal vurderes i kvalitetsarbeidet.
227 Institusjonenes arbeid med kvalitet og kvalitetsutvikling av studiene er et kontinuerlig arbeid som
228 aldri blir ferdig. Det er derfor viktig at institusjonene har et godt system for kvalitetssikring av
229 utdanning og at alle ansatte har tydelige roller og ansvar i dette arbeidet.

230 Satsinger og utvikling av kvalitet i høyere utdanning krever samarbeid mellom fagmiljøer og
231 institusjoner i hele landet. Samarbeidet mellom fagmiljøer og institusjoner er spesielt viktig for
232 spredning av gode løsninger og tiltak. Nasjonale satsinger og samarbeid må muliggjøres og
233 koordineres av nasjonale myndigheter gjennom nasjonale støtteordninger.

234 **NSO mener at:**

- 235
- 236
- 237
- 238
- 239
- 240
- 241
- 242
- 243
- 244
- 245
- 246
- 247
- 248
- 249
- 250
- 251
- 252
- 253
- 254
- 255
- 256
- 257
- 258
- Både nasjonale myndigheter og institusjonene selv er ansvarlig for at utdanningene holder et høyt nivå og at alle utdanninger er kontinuerlig gjenstand for kvalitetssikring og kvalitetsutvikling.
  - Institusjonsledelsen skal sikre at ansatte har nødvendig kompetanse for å drive kvalitetsarbeidet fremover.
  - Institusjonsledelsen skal sørge for en kvalitetskultur hvor studenter anerkjennes som partnere i kvalitetsarbeidet på lik linje med andre aktører.
  - Studenter skal delta i alle ledd av arbeidet med kvalitetssikring og kvalitetsutvikling.
  - Institusjonene skal gjennomføre utdanningene på en slik måte at studentene blir oppmuntret til å ta en aktiv rolle i læringsprosessen og arbeidet med utviklingen av utdanningen.
  - Vitenskapelige ansattes initiativ og bidrag til kvalitetsutviklingen av utdanningene skal følges opp i medarbeidersamtaler.
  - Krav om tilstedeværelse i undervisning skal ikke være til hinder for studentenes deltakelse i arbeidet med kvalitetssikring og kvalitetsutvikling.
  - Rapporter fra gjennomgang av institusjonens kvalitetssikringssystem og tilsyn med studieprogrammer skal offentliggjøres og systematiseres.
  - Tiltak og endringer som iverksettes som resultat av det interne tilsynsarbeidet, og formålet med disse, skal kommuniseres godt til studentene.
  - Alle studieprogrammer skal føres internt tilsyn med på periodisk basis. Her skal det inkluderes eksterne deltakere.
  - Myndighetene skal sørge for nasjonale støtteordninger for arbeid med kvalitetsutvikling.
  - Nasjonale støtteordninger for kvalitetsutvikling skal spesifikt ha spredningseffekt som kriterie.

VEDLEGG 2: VEILEDNING TIL ORD OG UTTRYKK I UTDANNINGSPOLITISK PLATTFORM

Veiledningen er et hjelpemiddel til møtets deltakere.

Spesielle opptakskrav

Spesielle opptakskrav defineres som krav til opptak som kommer i tillegg til generell studiekompetanse, som beregnes inn i karaktergjennomsnittet ved opptak. Dette kan for eksempel være krav om bestemte naturfag fra vgs. Til opptak til enkelte studieprogrammer eller karakterkrav.

Alternative opptakskrav

Alternative opptakskrav defineres som opptakskrav som kommer i tillegg til generell studiekompetanse, som ikke beregnes inn i karaktergjennomsnittet fra videregående. Dette kan for eksempel være intervju, søknadsbrev eller opptaksprøve.

Formativ vurdering

Formativ vurdering handler om at en eller flere faglærere (eller tilsvarende) bruker vurderinger aktivt for å identifisere forbedringspotensialet hos den enkelte student. Hensikten med formativ vurdering er at vurderingen skal brukes som et middel for bedre læring.

Normal studieprogresjon

SSB definerer normert studieprogresjon som at studenten tar emner tilsvarende 60 studiepoeng i løpet av studieåret.

Læringsmiljø

Skaalvik og Skaalvik (2005)¹ definerer læringsmiljø som «totaliteten av fysiske forhold, planer, lærestoff, læremidler, organisering av undervisningen, arbeidsformer, vurderingsformer, sosiale relasjoner og holdninger til læring – altså alle faktorer som kan påvirke studentenes læring.» Dette er samme begrep som Universell bruker i sitt arbeid med læringsmiljø.

---

¹ Skaalvik, E. M. & Skaalvik, S. (2005) *Skolen som læringsarena – selvoppfatning, motivasjon og læring*, Universitetsforlaget, Oslo